

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทหน้าที่ของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดนครพนม

ผู้วิจัย นางสาวทัศนีย์ บุญเกล้า รหัสนักศึกษ 2499001135

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต โยระจง (2) รองศาสตราจารย์ ดร. พรชุลี นิลวิเศษ

ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพสังคมและเศรษฐกิจของหมอดินอาสาประจำตำบล (2) ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทหน้าที่ของหมอดินอาสาประจำตำบล (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของหมอดินอาสาประจำตำบลต่อปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทหน้าที่ของหมอดินอาสาประจำตำบล

ประชากรเป็นหมอดินอาสาประจำตำบลทุกตำบลในจังหวัดนครพนม จำนวน 98 ราย เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรส่วนมากเป็นเพศชาย การศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ประกอบอาชีพการเกษตร เป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร อายุเฉลี่ย 54.66 ปี จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.06 คน จำนวนแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 3.06 คน พื้นที่ถือครองเฉลี่ย 19.99 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 19.80 ไร่ รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 34,816.33 บาทต่อปี รายจ่ายของครอบครัวเฉลี่ย 24,929.08 บาทต่อปี (2) ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทหน้าที่ของหมอดินอาสาประจำตำบล ได้แก่ การเข้าอบรมความรู้ การร่วมกับเจ้าหน้าที่ วิธีการผลิตและการใช้ผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน การได้รับบริการหรือสนับสนุนจากกรมพัฒนาที่ดิน การสร้างเครือข่ายของหมอดินอาสาประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นหมอดินอาสา (3) หมอดินอาสามีปัญหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ พด.1,2 และพด.7 ของกรมพัฒนาที่ดินไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรและหมอดินอาสา โดยมิข้อเสนอแนะว่าควรมีการเพิ่มปริมาณ

คำสำคัญ บทบาทหน้าที่ของหมอดินอาสา จังหวัดนครพนม

Thesis title: Factors Affecting the Roles of Sub-District Soil Improvement Volunteers in Nakhon Phanom Province

Researcher: Miss Tasanee Boonkloa; **ID:** 2499001135;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension);

Thesis advisors: (1) Dr. Somchit Yotakhong, Associate Professor; (2) Dr. Pornchulee Nilvises, Associate Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The objectives of this study were to study (1) social and economic status of sub-district soil improvement volunteers; (2) factors affecting roles of sub-district soil improvement volunteers; and (3) problems and suggestions on factors affecting roles of district soil improvement volunteers.

The population in this study were district soil improvement volunteers in all districts of Nakhon Phanom Province, accounting of 98 persons. The data were collected by using an interview form from all of population. The statistical methodology used to analyze the data were frequency, percentage, mean, minimum value, maximum value, standard deviation, and multiple regression analysis.

The findings of this study were as follows: (1) Most of the sub-district soil improvement volunteers were male. They were educated at higher secondary/lower vocational certificate level. Their occupation was a farmer. They were a member of a farmer group. Their average age was 54.66 years old. The average number of members of their family was 3.06 persons. The average number of labor in their family was 3.06 persons. Their average occupied area was 19.99 Rai, while their average area used in agriculture was 19.80 Rai. Their average income obtaining from agriculture was 34,816.33 Baht/year, while the average expenditure of their family was 24,929.08 Baht/year. (2) Factors affecting the roles of sub-district soil improvement volunteers were training, working with government officials, production and utilization of substances of Land Development Department, services and supports by Land Development Department, networking of soil improvement volunteers, benefits of being soil improvement volunteers. (3) The sub-district soil improvement volunteers had much problems in the insufficient quantity of PD. 1,2 and PD. 7 which were supplied by the Land Development Department, so it could not meet demand of farmers. The soil improvement volunteers suggested that the supply of PD. 1,2 and PD. 7 should have been increased.

Keywords: Soil improvement volunteer roles, Nakhon Phanom Province